

Konference sdružení pro ochranu památek Arte-fakt

Restaurování a ochrana uměleckých děl

Restaurování a obnova



15. listopadu 2012 | Galerie Středočeského kraje | Kutná Hora

Editorial

Jana Waisserová

Odborné diskuze členů občanského sdružení Arte-fakt se několik posledních let neustále vrací k otázce zadávání restaurátorských projektů. Se zadávacími podmínkami a následnou soutěží na restaurátorské akce souvisí projektová příprava a restaurátorské průzkumy. Termíny restaurátorských akcí jsou v současnosti většinou součástí stavební obnovy a probíhají často ve velmi stísněných časových intervalech. Nejen čas, ale i nedostatečná příprava projektů obnovy památek následně způsobuje nemalé problémy právě restaurátorům, ti totiž tvoří většinou poslední a ukončující článek stavby.

Další bolestí současných projektů je vymezení „teritoria“ restaurátorů s příslušným oprávněním vůči stavební firmě. Hranice díla, které spadá do vysoce kvalifikované péče restaurátora a řemeslníka ovládajícího tradiční řemesla je velmi tenká. Progressivní diskuze na toto téma je tedy stále na místě.

Při náročných projektech často nezbývá čas na rozsáhlejší odbornou diskuzi zúčastněných stran. Často se také některé profese vůbec na stavbě nepotkají, jako například projektanti a restaurátoři. Mezi jejich profesním vstupem je velká časová prodleva, restaurátoři pracují již s výsledkem projekční práce, chybí interakce a zpětná vazba. Vyjádření problémů jednotlivých stran na konkrétní akci může také vyznívat zaujatě a reflexe požadavků je následně obtížná. Proto je na místě uvažovat o zprostředkování diskuze mezi jednotlivými zástupci profesí na neutrální půdě. Interaktivní odbornou diskuzí se zabývá Platforma pro památkovou péči na Fakultě restaurování Univerzity Pardubice. Organizátoři tohoto subjektu na závěr konference pozvali širokou škálu profesí z oblasti památkové péče a připravili otázky pro pódiovou diskuzi k danému tématu. Její kompletní záznam se zajímavým obsahem najdete v závěru sborníku.

Konference sdružení pro ochranu památek Arte-fakt

Restaurování a ochrana uměleckých děl – Restaurování a obnova

Autoři textů

© Ing. arch. Miloš Solař, Mgr. Kateřina Tupá, PhDr. Petra Hoftichová, Ing. arch. Matěj Barla, MgA. Josef Červinka, Mgr. Petr Pavelec, Ing. Miloš Kudrnovský, Ak. Soch. Jiří Kašpar, Mgr. Jiří Bláha, BcA. Mgr. Jana Waisserová, Ing. Jakub Havlín, Mgr. art. Luboš Machačko, Petra Hečková

Fotografie na obálce © František Novotný, *Detail vegetace z reliéfu Klanění králů, Nový les u Kuksu.*

Grafická úprava © Radka Velebilová, 2013

© Univerzita Pardubice, 2013

ISBN 978-80-7395-714-8 (tisk)

ISBN 978-80-7395-715-5 (online)

Program konference

- 9.30–10.00 registrace účastníků
- 10.00–12.00 první blok příspěvků
- Ing. arch. Miloš Solař (Národní památkový ústav, ústřední pracoviště)
Formulace zadání – klíčová součást přípravy restaurování památek uměleckých i neuměleckých
- Mgr. Kateřina Tupá (Ministerstvo kultury ČR, Památková inspekce)
Restaurátorský průzkum podle zákona o státní památkové péči
- PhDr. Petra Hoftichová (Galerie Hlavního města Prahy)
Problém restaurování ve sbírkových institucích
- Ing. arch. Matěj Barla a MgA. Josef Červinka
Projekt rekonstrukce zbořeného aronu ha-kodeš v synagoze v Mikulově
- diskuse k prvnímu bloku příspěvků
- 13.00–15.00 druhý blok příspěvků
- Mgr. Petr Pavelec (Národní památkový ústav, ú.o.p. v Českých Budějovicích)
Hradní muzeum Český Krumlov od konzervace k prezentaci
- Ing. Miloš Kudrnovský
Rehabilitace secesní fasády domu č.p. 57 ve Dvoře Králové
- Mgr. Jiří Bláha
Rehabilitace fasád hudebního pavilonu Rondel v zámku v Jindřichově Hradci
- BcA. Mgr. Jana Waisserová – Ing. Jakub Havlín (UPce – Fakulta restaurování v Litomyšli)
Vybrané památkové postupy pro zkvalitnění péče o sochařské a stavební památky –
výzkumné projekty doplňující projektovou přípravu
- diskuse k druhému bloku příspěvků
- 15.30–17.00 panelová diskuse o vzájemném vztahu obnovy a restaurování: za odbornou památkovou péči vystoupil Mgr. Petr Pavelec (NPÚ, ú.o.p. v Českých Budějovicích), výkonnou část památkové péče zastupovala vedoucí Odboru kultury a památkové péče Středočeského kraje Mgr. Klára Zubíková. Dále se diskusního panelu zúčastnil restaurátor Josef Čoban, ak. mal., projektant Ing. Jiří Kott ze společnosti MURUS – monumenta renovamus, projekce, spol. s.r.o. a Ing. Jan Všetěčka ze společnosti Archatt spol. s.r.o.

Občanské sdružení Arte-fakt, sdružení pro ochranu památek

Luboš Machačko | předseda sdružení

Arte-fakt – sdružení pro ochranu památek je profesní organizace, která od roku 2006 sdružuje odborníky aktivně působící v oblasti péče o památky.

Hlavními cíli občanského sdružení Arte-fakt jsou: • aktivní uskutečňování mezioborové spolupráce při obnově památek • popularizace oboru restaurování a péče o památky • podpora a rozvoj profesních a společenských aktivit • podpora komunikace mezi odbornou a laickou veřejností.

Hlavními aktivitami, kterými sdružení naplňuje své cíle, jsou: • organizování přednášek • organizování konferencí, workshopů • organizování výstav • publikační činnost.

Stěžejní aktivitou sdružení je cyklus konferencí *Restaurování a ochrana památek*, který probíhá již od roku 2006. Konference se koná každoročně tradičně v druhé polovině listopadu. Prvních pět ročníků hostil areál státního zámku Litomyšl, poslední dva ročníky proběhly v Galerii Středočeského kraje v Kutné Hoře.

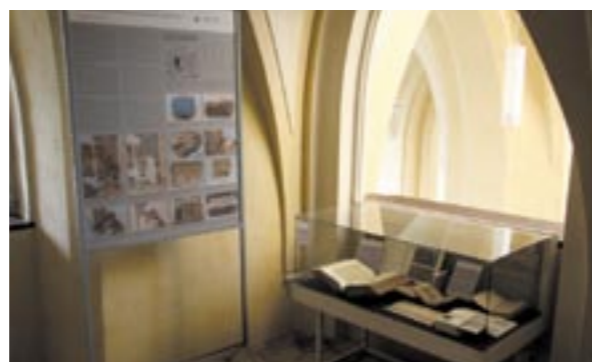
Smyslem konferencí je vytvoření platformy pro setkávání restaurátorů, technologů, historiků umění, památkářů, architektů a dalších profesí podílejících se na obnově kulturního dědictví, dále výměna aktuálních informací z oboru a navázání a podpora mezioborové spolupráce. Konference má každoročně jedno nosné téma, které je reflektováno v příspěvcích a prezentacích účastníků.

Velmi důležitou aktivitou sdružení je také publikační činnost. Od roku 2006 vydalo sdružení již osm publikací. Jde především o sborníky textů z konferencí a obsáhlý katalog k výstavě *Arte-fakt 2010 – restaurátorské práce v regionu Kutná Hora*.

Sdružení je provozovatelem internetových stránek www.arte-fakt.cz, které slouží jako informační server pro odbornou i laickou veřejnost. Stránky mj. monitorují aktuální dění v oboru, upozorňují na zajímavá témata, nabízejí možnost diskuse, přinášejí seznam odborných akcí. Kromě toho lze na těchto stránkách najít také více informací o činnosti a aktivitách našeho sdružení.



Konference na zámku v Litomyšli v roce 2010.



Výstava v prostorách Chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře-Sedlci v roce 2010.



Prohlídka restaurátorských prací na zámku Kratochvíle u Netolic v roce 2008.

Projekt Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu

Petra Hečková

V české péči o kulturní dědictví dosud chyběla nezávislá, interdisciplinární informační a komunikační platforma, jež by umožňovala efektivní spolupráci a další rozvoj všech oblastí a oborů, které participují na péči o kulturní dědictví. Téma interdisciplinární, mezioborové spolupráce přitom bylo diskutováno přinejmenším od 70. let 20. století. Konkrétních výstupů v podobě společných projektů týmové spolupráce je stále málo, což může být způsobeno na jedné straně přílišnou izolací oborů, na straně druhé chybějící koncepcí rozvoje oblasti péče o kulturní dědictví a malými zkušenostmi s tvorbou sítí spolupráce.

Cílem tříletého projektu Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu (reg. č. 1.07/2.4.00/12.0036), financovaného z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, je rozvinout a upevnit spolupráci v oblasti české péče o kulturní dědictví a vytvořit síť institucí a jednotlivců, jež na jeho uchování spolupracují. Položení základů funkčního networkingu, zlepšení vzájemných vztahů a přenosu informací napomohou ke zvýšení konkurenceschopnosti české školy ochrany kulturního dědictví v evropském kontextu.

Od ledna 2011 jsou řešitelským týmem při Fakultě restaurování v Litomyšli po celé republice pravidelně organizována diskusní setkání, konference, panelové diskuse a semináře věnované úspěšným příkladům památkové obnovy a restaurování. Jejich cílem je diskutovat aktuální otázky a problémy, ale také vytvořit společenskou platformu k navázání osobní spolupráce mezi odborníky z různých profesí. Interdisciplinární přístup podporují také další výstupy projektu: kontaktní Centrum pro spolupráci v památkové péči, interaktivní portál jako elektronická podoba Platformy pro památkovou péči, restaurování a obnovu nebo odborný časopis e-Monumentica, zabývající se problematikou mezioborové spolupráce v péči o kulturní dědictví.

Prostřednictvím klíčových aktivit projektu:

- Zapojujeme účastníky z různých oblastí péče o kulturní dědictví do **diskuse o aktuálních otázkách oborů** a zkvalitňujeme tak jejich vzájemnou spolupráci.

- Připravujeme odborníky – zejména z řad mladých akademických pracovníků a studentů vyšších a vysokých škol – na spolupráci v **interdisciplinárních projektových týmech**.

- Vytváříme **kunikační a informační platformu** ve formě internetového portálu na podporu odborné komunity.

- Budujeme **kontaktní místo sítě pro péči o kulturní dědictví**, které prezentuje partnerské instituce veřejnosti.

Základní filosofií projektu je **budování sítě spolupráce** napříč celou oblastí české péče o památky a kulturní dědictví.

